

РОЛЬ І РОЗВИТОК МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Церуш К.В., здобувач вищої освіти групи Ф2/1,

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Мельник І. О.,

Миколаївський національний аграрний університет

Головним показником економічного розвитку будь-якого регіону є відповідний рівень соціальної стабільності. Ринкова економіка та малий бізнес тісно пов'язані між собою. Мале підприємництво повністю забезпечує ринок продовольчими товарами, сировиною та ін. Однак, на даному етапі економічної статистики, умови виробничої діяльності сучасного аграрного сектору є недостатньо розвиненими (великий рівень затрат, втрата продукції, залежність від природних умов). Розвиток малого бізнесу є важливим чинником у попередженні кризових ситуацій та вирішенні проблем зайнятості сільського населення та населення в цілому.

Дослідженням проблем розвитку та знаходження ефективних методів покращення економічного стану присвячено багато наукових робіт вітчизняних фахівців та зарубіжних науковців, як О.А. Устенка, С.Ф. Покропивного, М.Х. Мескона, А.Ф. Стонера Джеймса та ін.

Розвиток малих та середніх підприємств – є одним із найголовніших джерел збагачення країни та формування нових можливостей, що дають Україні вийти на новий міжнародний економічний рівень. На кінець 2015 року в Україні існувало 1973 тис. суб'єктів середнього та малого підприємництва. За статистикою, 0,1 % так і належить великим підприємствам. Відношення середніх підприємств зменшилось з 4,7% до 4,4%. Проте, відношення малого бізнесу зросло з 95,2% до 95,5%. З них майже 83% є мікропідприємствами. За географічним положенням більшість підприємств розташовано в м. Києві – 25% , Дніпропетровській – 11,2%, Донецькі – 6,8%, Харківській – 6,7%, Львівській – 5,5% областях [1]. За результатами обстеження сільськогосподарських підприємств виявлено такі

очікування респондентів щодо стану їх ділової активності на I квартал 2018р. порівняно з попереднім кварталом: зменшились обсяги виробництва продукції с-г підприємствами; зросли ціни на с-г продукцію; уповільнились темпи зменшення кількості працівників на с-г підприємствах; знизився вплив найбільш стримуючих с-г діяльність чинників, як фінансові обмеження та погодні умови [2].

Враховуючи дані статистики, можна виділити наступні проблеми:

1. Конкурентоспроможність.

Одним із факторів, що сприяє економічно - соціальному піднесенню є утворення конкурентоспроможності на ринку. Малі підприємства здатні випускати нову продукцію швидше і якісніше тому, що швидко реагують на зміну ціноутворення, хоча науковий потенціал належить переважній частині великих підприємств [3].

2. Фінансування.

Кожне виробництво потребує фінансування та різних видів інвестування. Багато підприємств є приватними і лише незначна частина – державними. Актуальність проблеми полягає в тому, що держава не надає визначеної суми коштів на потреби та інноваційне покращення. Проте, згідно статті 15, Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», держава зобов'язана допомагати тим чи іншим суб'єктам малих та середніх підприємств у інформаційній, фінансовій, інноваційній, промисловій сфері [4].

3. Корупція.

Найбільше від корупції потерпають малі та середні підприємства, а саме руйнується їх економічна база. Це веде за собою ускладнення у формуванні ринкових відносин та конкурентоспроможності. Відбуваються колосальні фінансові втрати шляхом укладення не вигідних договорів. Створюється бар'єр

щодо імпорту та експорту, чиновники нехтують установленими стандартами та отримують додаткові доходи.

4. Великі податки.

Ця проблема стосується не лише малих та середніх підприємств, а й всі сфери людської діяльності. Чим гірше соціально – економічне становище тим більший обсяг податків, адже вони є основним джерелом існування держави [5]. Багато малих та середніх підприємств ведуть подвійну бухгалтерію, адже наразі дуже висока частина відраховується до єдиного фонду заробітної платні.

Шляхи виведення малих підприємств із економічної тіні: удосконалення нормативно – правових актів; покращення системи новітніх технологій; стала податкова система; професійна підготовка підприємства; створення доступу «он – лайн»; державна фінансова допомога; співтовариство з ЄС та з іншими країнами; створення нових ділових відносин; оптимізація експорту та імпорту; встановлення балансу між потребами виробництва та населення.

Виробництво зобов'язане виплачувати мінімальну заробітну платню та надавати працівникам комфортні умови для праці, які установлені стандартами. Незалежно від форми власності, підприємство надає повний медичний пакет. Право, яке закріплюється безпосередньо за самим підприємством – це встановлення премій, пільг та додаткових відпусток.

Для того, щоб розв'язати соціально-економічні проблеми, слід посилити увагу держави на підприємницьку діяльність, сформувані єдину державну політику щодо розвитку малого бізнесу. Безперечно, масова діяльність таких виробництв сприятиме зниженню безробіття. Саме малий та середній бізнес формує середній клас, що є найбільш поширеним. Ця частина населення є підґрунтям для проведення реформ та гарантує процвітання економіки України.

Список використаних джерел

1. Національна платформа МСБ // Рада підприємців при КМУ. – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hm.radakmu.org.ua/index/print/id/4670>. – Назва з екрану.
2. Офіційний сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/rp/selo/selo_u/arj_selo_2018.htm. - Назва з екрану.
3. Кашуба О.М. Підприємництво в Україні : проблеми і перспективи розвитку / О.М. Кашуба // Економіка та держава. – 2015. – № 6/2015. – С. 103 – 106.
4. Європейська хартія для малого бізнесу Європи. Офіційний переклад. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>. – Назва з екрану.
5. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.